

2. Gorozhankina, O., Nesprava, M., Lutsenko, V., Zheqing, W., Mykhailets, V., Shpak, H. (2024). Neuropedagogy as an Aspect of Developing Spiritual Culture in the Context of Vocal Music. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 16(3), 430-442. <https://doi.org/10.18662/rrem/16.3/902>

СЕКЦІЯ 5

НАУКОВІ РОЗВІДКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Еліна Галь

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ХОРМЕЙСТЕРА В КУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОРВЕГІЇ

Норвегія має багату хорову традицію, яка відіграє важливу роль у культурному житті країни. Особливості музичної освіти та професійної діяльності хормейстерів відкривають широкі перспективи для творчої реалізації. Мій досвід проживання в Осло дозволив зануритися у норвезьке культурне середовище і проаналізувати можливості для професійного розвитку хормейстерів.

Музична освіта в Норвегії складається з трьох рівнів, які забезпечують послідовний і гнучкий підхід до розвитку музичних здібностей як дітей, так і дорослих.

Перший рівень — *kulturskole* (школа мистецтв), є найбільш доступним та універсальним етапом музичної освіти. Тут усі охочі, незалежно від віку чи рівня підготовки, мають можливість здобути базові знання та навички у сфері музики. Основною перевагою цього рівня є індивідуальний підхід до навчання за обраною спеціальністю — вокал, гра на музичних інструментах тощо. При цьому немає обов'язкових уроків сольфеджіо чи музичної літератури, що дає учням більше свободи у виборі навчального навантаження. Окрім індивідуальних занять, важливим елементом навчання є участь у хорових чи оркестрових класах. Для вокалістів і інструменталістів це є обов'язковою складовою, яка сприяє розвитку командної роботи, музичного слуху та

сценічного досвіду. У таких ансамблях учасники вчаться співпрацювати, адаптуватися до загального звучання колективу та демонструвати свої творчі досягнення.

Особливістю kulturskole є її доступність. Вартість навчання становить 150–230 євро за семестр, що робить цей рівень освіти фінансово прийнятним для широкого кола населення.

Другий рівень — videregående skole, аналогічні українським фаховим коледжам, є наступним етапом музичної освіти в Норвегії. На цьому рівні студенти продовжують навчання у рамках середньої освіти, яка включає поглиблену музичну підготовку поряд із загальноосвітніми предметами. Videregående skole дозволяє учням обрати спеціалізацію у сфері музики, зосереджуючись на розвитку технічних навичок гри на інструментах, вокалу, композиції чи диригування. Важливим аспектом є практична спрямованість навчання: студенти беруть участь у концертах, музичних проектах і фестивалях, де можуть застосовувати отримані знання в реальних умовах. Крім того, цей рівень підготовки часто включає базові курси теорії музики, історії мистецтва, звукорежисури, що формує всебічно освіченого музиканта. Завдяки такій програмі випускники videregående skole можуть або вступати до вищих навчальних закладів, або одразу розпочинати професійну діяльність у сфері музики.

Третій рівень — вища освіта, яку можна здобути у провідних державних університетах Норвегії. Найвідомішими з них є Норвезька музична академія в Осло, університет NTNU у Трондгеймі, а також університети у Бергені та Ставангері. Ці заклади пропонують широкий вибір програм – від бакалаврату до магістратури і докторантури — у різних галузях музичного мистецтва, таких як виконавство, диригування, музикознавство, звукозапис та музична педагогіка.

Особливістю норвезької вищої освіти є її доступність: для громадян ЄС навчання у державних закладах є безкоштовним, за винятком невеликих реєстраційних зборів. Це відкриває можливості для талановитих студентів із

різних країн, які прагнуть здобути якісну музичну освіту, не обтяжуючи себе великими фінансовими витратами. Освітній процес у вищих навчальних закладах орієнтований на практичну діяльність. Студенти беруть участь у численних музичних проєктах, які є обов'язковими у кожному семестрі. Однією з важливих складових є створення студентами власних репетиційних ансамблів (*øvingsensemble*), що фінансуються навчальними закладами. Це дозволяє отримати досвід роботи з колективами: студенти самостійно організують репетиції, створюють афіші, програми, займаються промоцією концертів, а викладачі лише консультують і контролюють процес.

Особливістю освітнього процесу є постійна зміна репертуару. Кожен семестр включає 3-4 музичні проєкти, кожний з яких вимагають опанування приблизно 10 нових творів різного рівня складності. Навчання передбачає також індивідуальні заняття з основного інструменту, незалежно від спеціалізації. Це сприяє універсальності музичної підготовки. Успішне завершення навчання відкриває хормейстерам значні перспективи. Популярність хорового співу в Норвегії забезпечує високий попит на диригентів, особливо у сільській місцевості та при церквах, де хорові колективи підтримуються громадами через членські внески. У великих містах конкуренція, звичайно ж, є більшою.

Отже, Норвегія пропонує сприятливі умови для професійної реалізації хормейстерів. Велика кількість хорових колективів, підтримка з боку громади та унікальний підхід до музичної освіти сприяють розвитку музикантів і забезпечують їм можливість творчої самореалізації в умовах сучасного культурного середовища.

Павло Грудінін

**СУБ'ЄКТИВНИЙ ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ ЯК ДРАМАТУРГІЧНА
ОСНОВА ДЛЯ ДИРИГЕНТСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
(НА ПРИКЛАДІ СИМФОНІЇ №9 А. ДВОРЖАКА)**

Формування диригентської інтерпретації являє собою складний розгалужений процес. По суті, процес інтерпретації (за В. Москаленком —